

Vierde workshop
'Brussels netwerk voor duurzame aankopers'.

**De haalbaarheid van LCC
bij overheidsaankopen.***

Bernard MAZIJN
Brussel, 6 december 2011

** Studie gemaakt i.s.m. met de heer Bjorn Demeulenaere, juridisch expert inzake overheidsopdrachten bij EBP, in opdracht van de POD Duurzame Ontwikkeling*

Inhoud

- De rol van managementsystemen.
- Wat is Life Cycle Costing (LCC)?
- LCC in de praktijk: gevalstudies.
- Wat valt er nog te verwachten?

Inhoud

- **De rol van managementsystemen.**
- Wat is Life Cycle Costing (LCC) ?
- LCC in de praktijk: gevalstudies.
- Wat valt er nog te verwachten?

Behoeftenbepaling

- De ‘aanbestedende overheden’ ... zijn rechtspersonen die opgericht zijn met het specifieke doel **te voorzien in behoeften** van algemeen belang ...
- Opdrachten starten met een expliciete of impliciete behoeftenbepaling: er wordt een nood vastgesteld aan iets.
- De behoeftenbepaling is hoegenaamd niet gereguleerd, maar een slechte behoeftenbepaling zal in de meeste gevallen leiden tot een foute invulling van de reële behoefte.
- Naast de eerder ‘theoretische’ behoeftenbepaling is er ook nog een veel meer ‘praktische’, **die ... diepgaande implicaties kan hebben** op het vervolg van de opdracht.

Managementsystemen in theorie

- Het opzetten van een managementsysteem heeft een grootte impact op het aantal en de aard van de te kopen leveringen, diensten of werken, ***zeker indien dit managementsysteem verband houdt met duurzame ontwikkeling***, zoals ...
 - Europees Milieumanagement- en Audit Schema (EMAS): een van de bepalingen in de EMAS-verordening stelt: *“De organisatie moet kunnen aantonen dat de belangrijke milieuaspecten die verband houden met haar inkoopprocedures, zijn geïnventariseerd en dat er in het beheersysteem aandacht wordt besteed aan belangrijke milieueffecten van deze aspecten. ...”*
 - ISO 26000 - Richtlijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid ... onder verschillende kernthema's ('Milieu', 'Eerlijk Zakendoen' ...) van de norm wordt aandacht gevraagd voor, wat zo genoemd wordt, 'duurzaam inkopen'..”

Managementsystemen in de praktijk: FPB

Federaal Planbureau beschikt sedert 2002 over het label 'Ecodynamische onderneming' van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en sedert 2006, over het EMAS-certificaat.

→ een van de resultaten bij het printersysteem:
het aantal aangekochte A4-vellen in de periode 2006-2009 is gedaald met 26%;

Hieruit kan het volgende worden geconcludeerd:

- het invoeren van een milieuzorgsysteem op de werkvloer inclusief het stellen van doelstellingen (in casu 'een vermindering van het papierverbruik') heeft een grote impact;
- deze impact laat zich niet alleen gelden op het vlak van papierverbruik, maar heeft ook een invloed op het aantal en de aard van de benodigde printers.

Managementsystemen in de praktijk: FOD EZ

De FOD Economie beschikt sedert 2008 over een EMAS-certificaat. Een van de actiepunten leidde mede tot het 'ECOPRINTING'-project: 'Migratie van printers naar multifunctionals'.

Doelstellingen:

1. over jaarlijkse gegevens te beschikken die gemakkelijker analyseerbaar zijn en toelaten de beschikbare middelen optimaal te verdelen,
2. individuele printers en fotokopieerapparaten te vervangen door gemeenschappelijke multifunctionele toestellen en
3. deze af te stellen op milieuvriendelijker werken (papier en energiebesparende werkwijzen).

→ de eerste resultaten worden zichtbaar om ...

- het aantal toestellen te verminderen van meer dan 1700 naar minder dan 400;
 - het aantal modellen van meer dan 150 naar minder dan 20.
- Er is ook een sterke relatie met COSMOS 2010: standaardiseren en rationaliseren van de ICT-omgeving op de werkplek.

Managementsystemen in de praktijk: FAVV

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) beschikt eveneens over een EMAS-certificaat.

→ een van de resultaten bij de dienstverplaatsingen:

- meeting en registratie voor 2009 hebben uitgewezen dat het gemiddeld brandstofverbruik 7,59 l/100km (of 20038 g CO₂/100km) bedroeg;
- Het FAVV streeft ernaar om het aantal kilometers van de dienstverplaatsingen en het brandstofverbruik van de dienstwagens tegen eind 2012 met 5% te verminderen t.o.v. 2009;
- hiervoor werden verschillende acties ontwikkeld.

Hieruit kan worden geconcludeerd

- een precieze monitoring en evaluatie is van groot belang om een managementsysteem (cf. een milieuzorgsysteem) te kunnen bijsturen;
- de organisatie op de werkvloer heeft een bepalende invloed op de hoeveelheid en de aard van de producten of diensten die moeten worden aangeschaft.

Eerste conclusie:

er kunnen reeds heel wat kosten bespaard worden door op een ernstige wijze een managementsysteem in te voeren dat duurzame ontwikkeling voor ogen heeft.

Inhoud

- De rol van managementsystemen.
- **Wat is Life Cycle Costing (LCC) ?**
- LCC in de praktijk: gevalstudies.
- Wat valt er nog te verwachten?

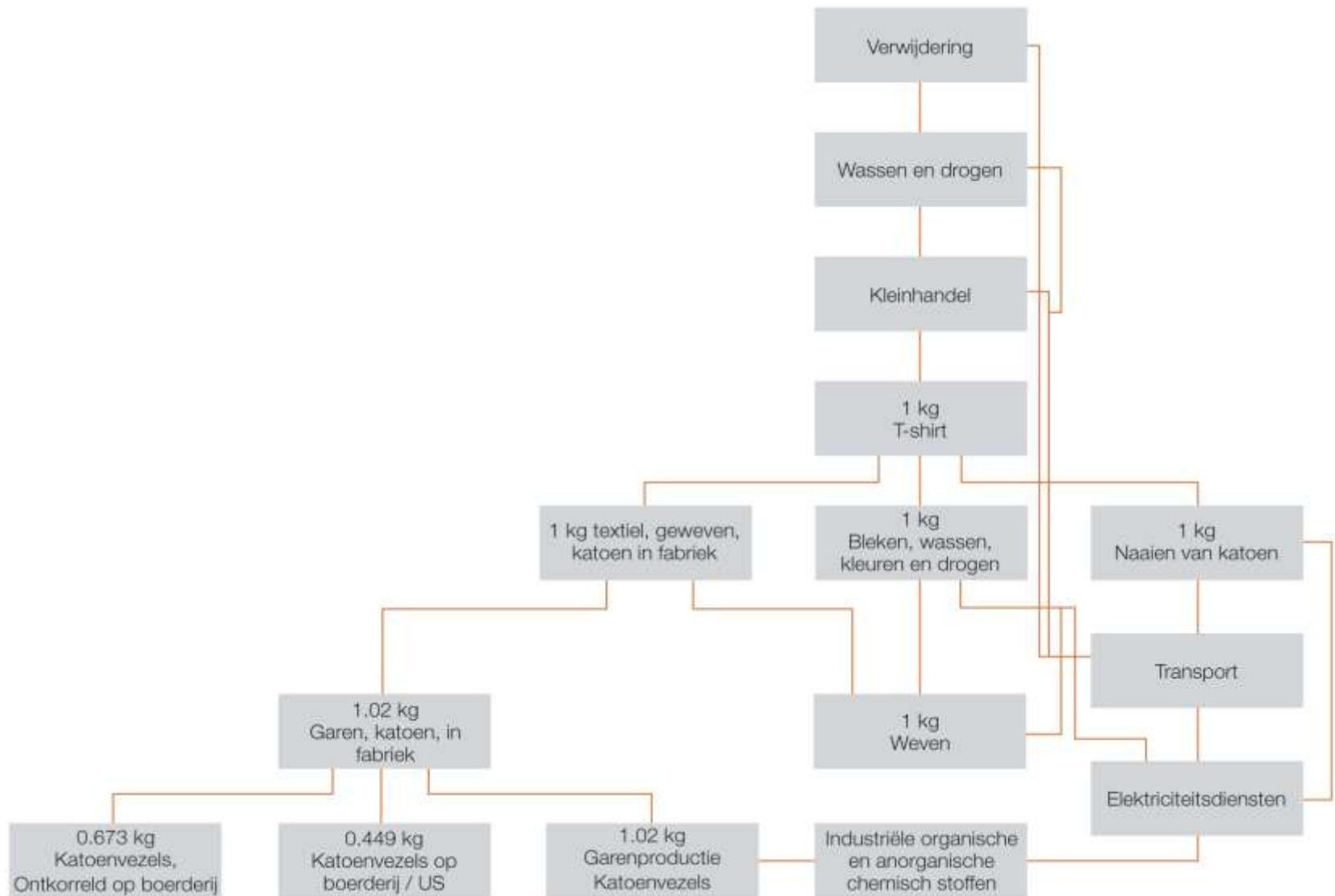

Een definitie (in het Engels)

“The assessment of all costs associated with the life cycle of a product that are directly covered by 1 or more actors in the product life cycle

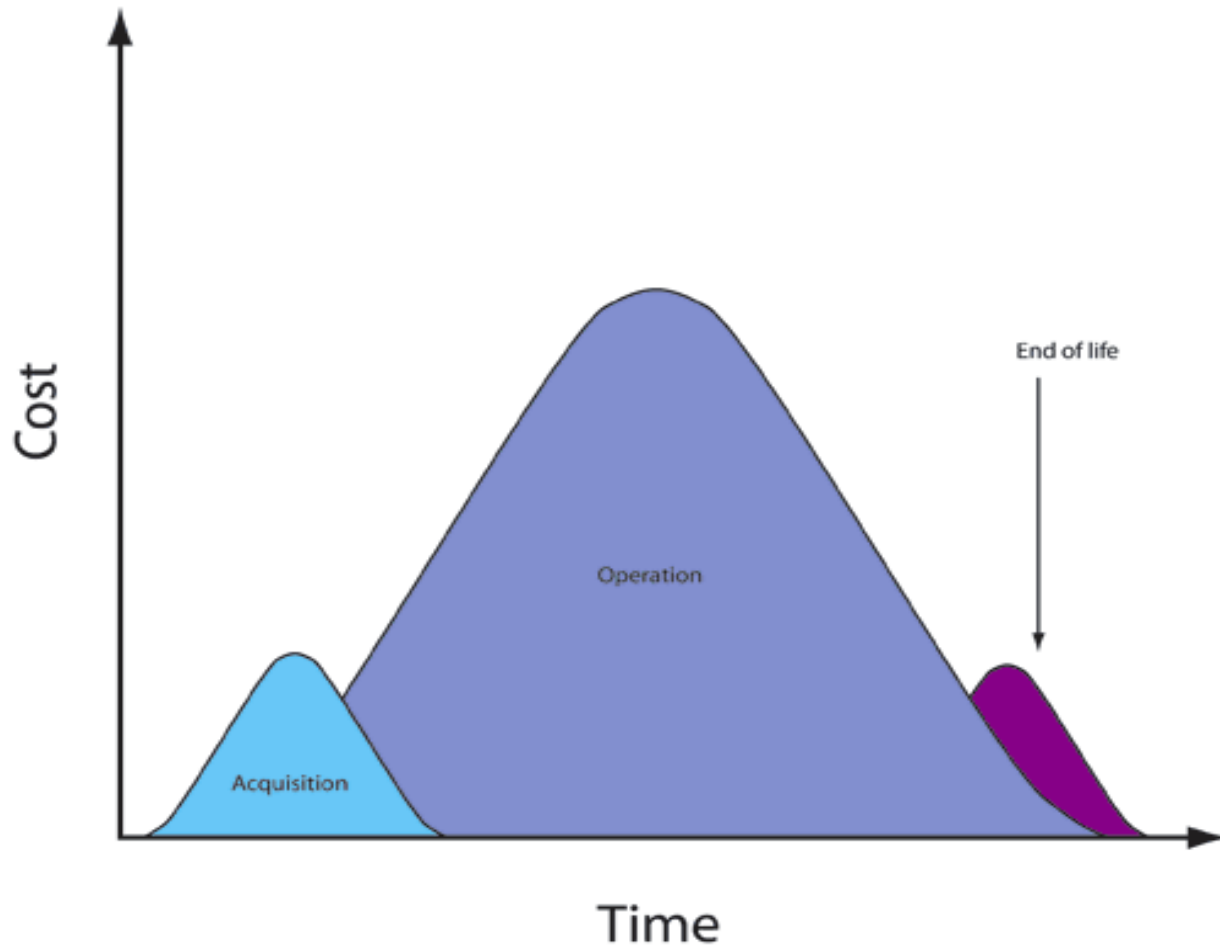
(supplier, manufacturer, user or consumer, and/or EoL actor), with the inclusion of externalities that are anticipated to be internalized in the decision-relevant future.”

De levenscyclus van een T-shirt

Source: Benoit C. et Mazijn B. (2011)

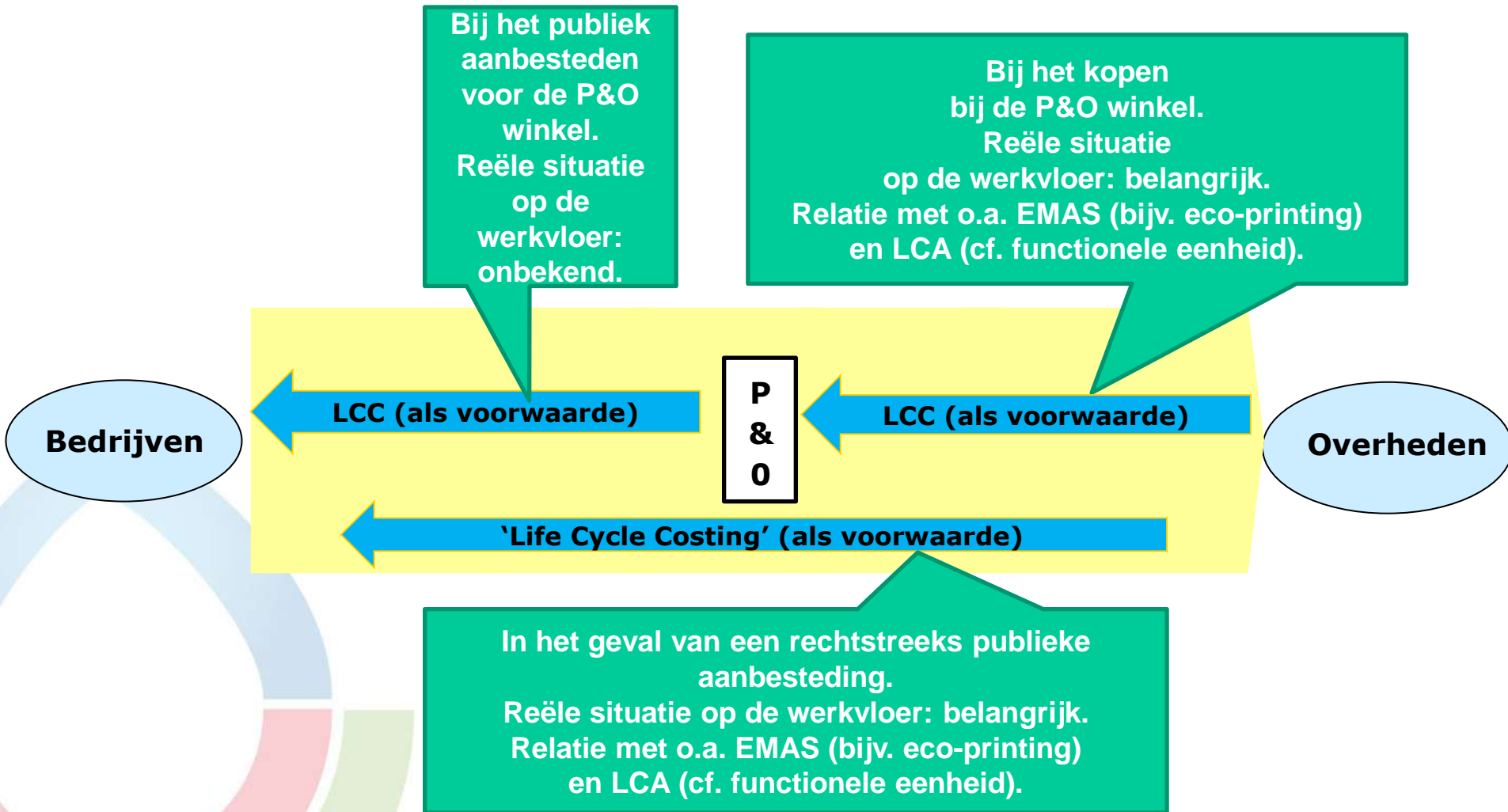
All costs ?

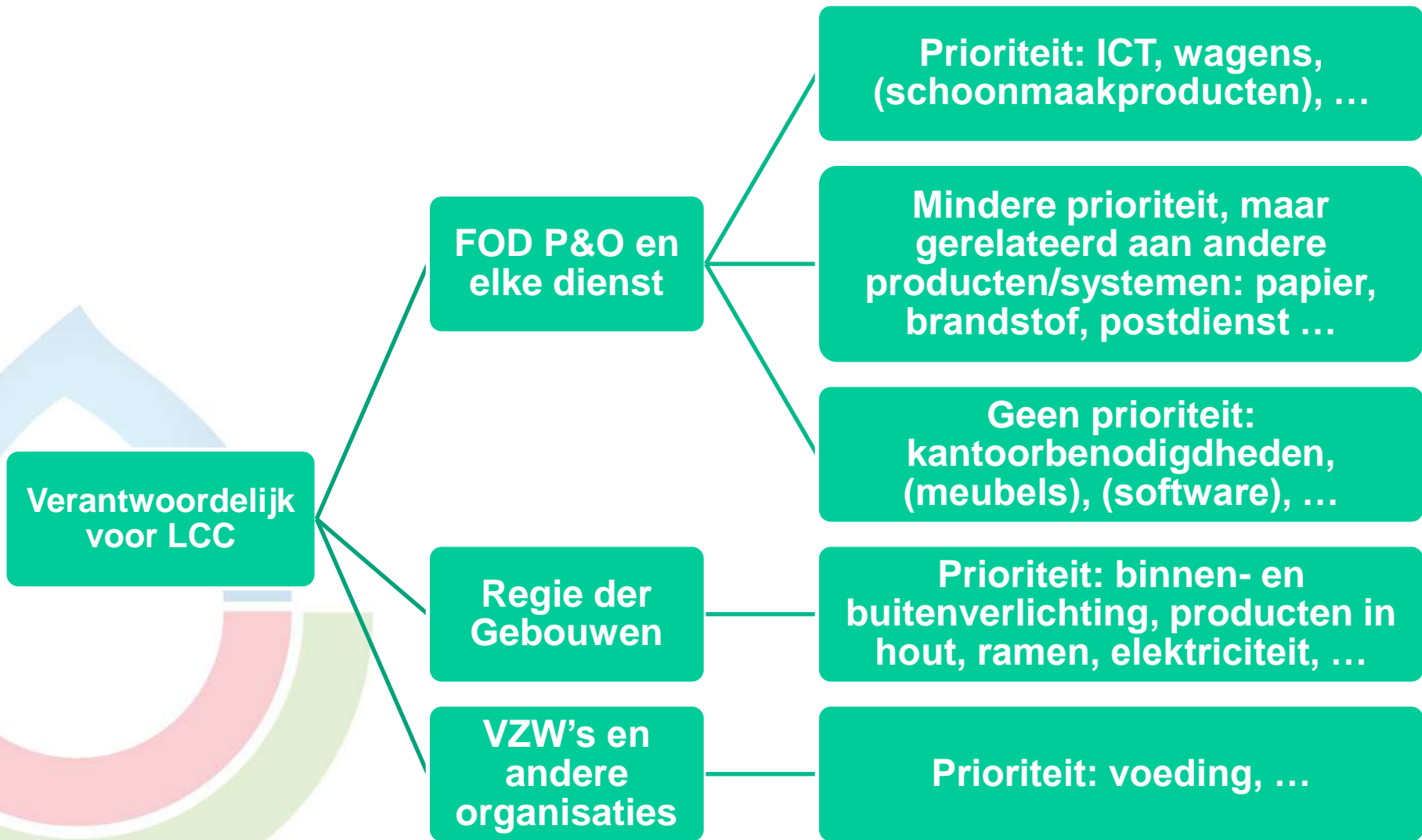
All costs ? All externalities ?

	Planet	People	Profit/Prosperity
Externaliteiten (kosten of baten)			
Private kosten of baten			

De rol van LCC

De prioritaire productgroepen ... of toch niet ?

Tweede conclusie:

LCC is een krachtig instrument voor overheidsopdrachten, maar men moet ...

- nadenken over de functie die een product kan invullen;
- rekening houden met de 'levenscyclus' en van daaruit de private kosten (en baten) gelieerd aan de aankoop, het gebruik en de verwijdering.

Argumenten ten gunste van LCC

(op het internationale niveau geformuleerd):

- het voorzien van toekomstige kosten (en baten);
- het begrijpen van factoren die de – vaak verborgen – kosten beïnvloeden;
- een precieze vergelijking tussen de offertes;
- het evalueren van de toekomstige budgettaire noden;
- het evalueren van de (economische) levensduur van een product;
- het verbeteren van de ondersteuning bij het gebruik van het product;
- het afwegen van criteria 'duurzame ontwikkeling' t.o.v. de kosten.

Inhoud

- De rol van managementsystemen.
- Wat is Life Cycle Costing (LCC) ?
- **LCC in de praktijk: gevalstudies.**
- Wat valt er nog te verwachten?

De stappen in een klassieke overheidsopdracht worden gerespecteerd ...

1. Behoeftenbepaling
2. Prospectie/marktanalyse
3. Opdrachtbepaling
4. Keuze van de procedure
5. Opmaak van het bestek
6. Volgende stappen ...

Gevalstudie 1

Laserprinter; zwart-wit; 20-40 kpm;
100 000 pagina's; levensduur van 5 jaar.

Gevalstudie 1 – Printers

Resultaten

- Een printer om dezelfde functie te vervullen kan tot 2x zo duur kan zijn én de totale kostprijs over de levensduur van 5 jaar 3 tot 8 maal de aankoopprijs kan zijn. Ook de kost voor de garantie is beduidend verschillend.
- De kost om de printer operationeel te houden is eerder laag, terwijl het vervangen van de toner behoorlijk wat kost. Het Merk Z lijkt de goedkoopste oplossing, kort gevolgd door Merk Y. Er is een groot verschil met Merk V en Merk X.
- Inzake CO₂-emissies kan worden vastgesteld dat de zaken enigszins anders liggen. Het Merk V en het Merk W scoren het best, terwijl het Merk Z duidelijk aan het staartje hangt.

Gevalstudie 2

Compacte stadswagens

Gevalstudie 2 – Compacte stadswagens

Resultaten

- Een klein verschil tussen beide wagens, maar de totale kost gedurende de levensduur van het voertuig het dubbele bedraagt van de aankoopprijs. Op basis van de totale kostprijs over de levenscyclus (van 6 jaar) krijgt het Merk P (diesel) de voorkeur.
- Inzake CO₂-emissies stoot het Merk O (benzine) jaarlijks 0,2 ton minder uitstoot dan het Merk P (diesel). Dit is te wijten aan het hoger gemiddeld verbruik in dit geval van de dieselwagen.
- Bij monetarisering van de CO₂-emissies zijn er twee mogelijkheden: ofwel de marktprijs genomen (oktober 2011: 12,1 Euro/ton CO₂) ofwel het K.B. van 20/12/2010 (0,03-0,04 Euro/kg CO₂). Dit geeft een verschil van om en bij de 0,02 Euro/kg CO₂, maar geen wijziging te geven in het eindoordeel.
- Zelfs bij monetarisering van de uitstoot van NO_x, NMHC en PM dan nog geen verschil. Het Merk P scoort het best: het verschil bedraagt immers minder dan 100 Euro.

Inhoud

- De rol van managementsystemen.
- Wat is Life Cycle Costing (LCC)?
- LCC in de praktijk: gevalstudies.
- **Wat valt er nog te verwachten?**

POD Duurzame Ontwikkeling publiceert ...*

‘Handboek voor de toepassing van ‘life cycle costing’
bij (duurzame) overheidsopdrachten’

+

De vertaling in NL en in FR van de internationale
software

SMART SPP “LCC-CO₂”
(incl. een gebruiksaanwijzing)

* Op de website www.poddo.be
(begin februari 2012).

Een van de hulpmiddelen ...

Algemene informatie te verstrekken door de aankoper	
Product Type	
Aantal eenheden te koop gevraagd	
Planning horizon (in jaren)	
Disconto voet (nominaal) (in %)	
Inflatierente (%)	

Algemene informatie te verstrekken door de aanbieder	
Product-identificatie	
Aantal eenheden te koop aangeboden	
Levensduur	

Informatie over de levenscyclus-kost	
Valuta	EUR
Aankoopprijs (EUR/eenheid)	
Installatie-kost voor alle eenheden (EUR)	
Initiële eenmalige kosten (EUR)	
Operationele kosten – gedetailleerd (EUR)	Gelieve Bijlage 1 in te vullen
Vaste jaarlijkse kosten (EUR/eenheid) of gedetailleerde jaarlijkse onderhoudskosten	Gelieve Bijlage 2 in te vullen
Andere kosten	

Europese Commissie

- Website: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/lcc.htm>
- Handleiding 'Buying Green' dd. 25 oktober 2011:
http://ec.europa.eu/environment/gpp/buying_handbook_en.htm
- Verwerking van de resultaten van de raadpleging van stakeholders:
EC verwacht dat LCC een onderdeel zal zijn van het toekomstig beleid

Vragen ?

